

Els Barris de *Palma*

Revisió del Pla general d'ordenació urbana i d'actuacions urbanístiques

Número 33 • 1995

**SON RUL-LAN,
MARE DE DÉU DE LLUC
I SON CLADERA**

Promomallorca

Habitatges Mare de Déu de Lluc

El barris de Son Rul·lan, Mare de Déu de Lluc i Son Cladera estan situats entre l'autopista i la carretera d'Inca, en el límits del municipi de Palma i el de Marratxí. Fins al decenni de 1950, fou una zona eminentment rural, amb algunes possessions i rafals rellevants, alguns dels quals han donat nom als barris de Son Cladera i Son Rul·lan. El primer nucli d'habitatges es bastí prop del Viver, promogut per l'Organització Sindical, amb el nom de Mare de Déu de Lluc. Tant aquesta zona com Son Cladera, desenvolupada urbanísticament a partir de 1964, es consolidaren com a nuclis de població obrera, la major part de la qual era immigrant. Pel que fa al nucli de Son Rul·lan sempre ha mantengut unes característiques ben diverses, entre d'altres motius perquè es consolidà als voltants del quarter de l'exèrcit de l'aire i dels habitatges militars. Només durant els decennis de 1980 i 1990, gràcies a l'impuls associatiu i la seva reivindicació, s'han millorat els equipaments. En definitiva es tracta d'un grup de barris joves, amb una història relativament breu, però que ja ens han fet oblidar el passat rural d'aquella contrada.

La població 515 - 517

Son Cladera té una superfície de 143,18 ha, mentre que Son Rul·lan i Mare de Déu de Lluc en tenen 14,89 i 11,23, respectivament. Pel que fa a la població, Son Cladera és el més poblat amb 3.901 habitants, seguit de Mare de Déu de Lluc amb 2.256 i Son Rul·lan amb 389.

La revisió 518 - 519

Seguint l'aprovació provisional és a Son Cladera on hi ha previst el major nombre d'innovacions, en concret nou espais verds, dos equipaments assistencials, tres de docents, un de sanitari, un de socio-cultural i un d'esportiu. A Son Rul·lan hi ha únicament un espai

lliure i a Mare de Déu de Lluc dos espais lliures i un equipament assistencial.

Plànol 520 - 521

Història 522 - 523

Fins al decenni de 1960, l'àrea de Son Cladera era formada per una sèrie de possessions. El 1964, s'inicià la urbanització de la zona i la construcció d'habitatges populars. El barri de la Mare de Déu de Lluc es començà el 1950, amb la construcció dels blocs d'habitatges per la l'Organització Sindical. Son Rul·lan, en canvi, ha persistit com a conseqüència del quarter de l'exèrcit.

Patrimoni 524 - 525

De les antigues possessions han persistit Son Cladera i Son Fuster Nou. En canvi l'únic edifici catalogat és can Erret. A la zona hi predominen els habitatges plurifamiliars i populars, sense excessiu interès patrimonial, exceptuant els habitat-

ges militars de Son Rul·lan.

Vida social 526

A la zona hi ha dues parròquies i una xarxa rellevant de centres educatius, especialment guarderies, col·legis i instituts. El decenni de 1970, s'hi bastiren la majoria de centres educatius. En canvi, els instituts s'hi crearen el 1983 i 1987.

Moviment associatiu 527

El decenni de 1970 hi hagué un impuls gran de l'associacionisme veïnal a Son Cladera i Verge de Lluc. Actualment, a més d'aquelles entitats, hi ha algunes associacions de la tercera edat, juvenils i esportives.

POBLACIÓ

Son Rul·lan, Mare de Déu de Lluc i Son Cladera formen part de les barriades perifèriques de Palma. L'extensió dels tres nuclis és molt distinta ja que mentre Son Cladera té una superfície de 143,18 ha, Son Rul·lan i Mare de Déu de Lluc tan sols compten amb 14,89 i 11,23 ha, respectivament.

Els límits d'aquests barris són: al nord la Indioteria i el terme municipal de Marratxí, al sud el Rafal Vell i Son Fortesa, a l'oest una altra vegada la Indioteria, i a l'est el Viver i també Marratxí. La carretera i l'autopista d'Inca actuen de barreres del conjunt i aïllen de manera especial el grup d'habitatges de Son Cladera.

Els habitatges, petits i acaramullats amb un alt índex d'ocupació, presenten les característiques pròpies dels nuclis dormitori i són els més

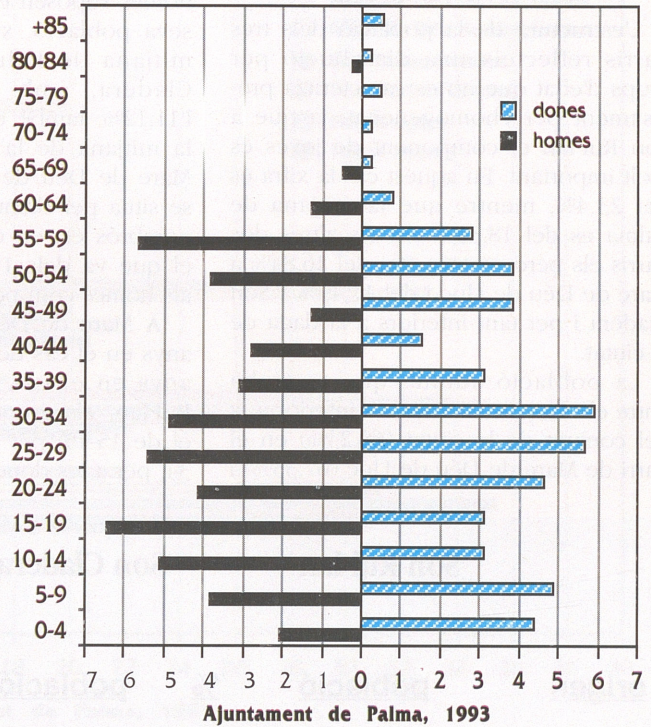
freqüents a tota la zona. Com a elements destacables es poden citar el poliesportiu Mare de Déu de Lluc i les instal·lacions i habitatges militars de Son Rul·lan.

La població total del conjunt és de 6.546 habitants, que representen un 2,15% de la població total de Palma i que es distribueixen d'una forma irregular. Així Son Rul·lan, que és el menys poblat, té 389 habitants, el barri de Mare de Déu de Lluc en té 2.256 i Son Cladera, 3.901.

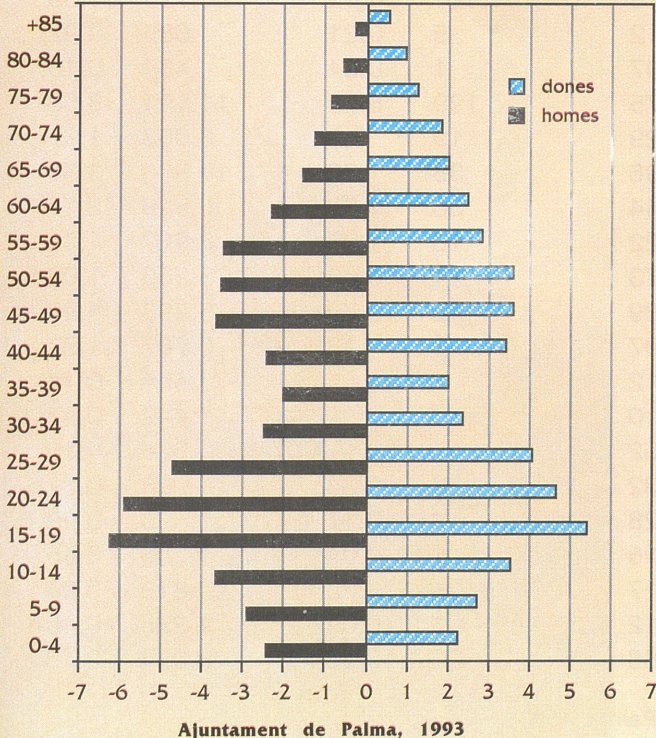
Les densitats dels tres nuclis es troben per damunt de la mitjana de Palma que se situa en 13,93 h/ha. Però mentre les xifres de Son Rul·lan (26,12 h/ha) i de Son Cladera (27,24 h/ha) són semblants, la barriada de Mare de Déu de Lluc, amb 200,89 h/ha, s'aproxima als

...

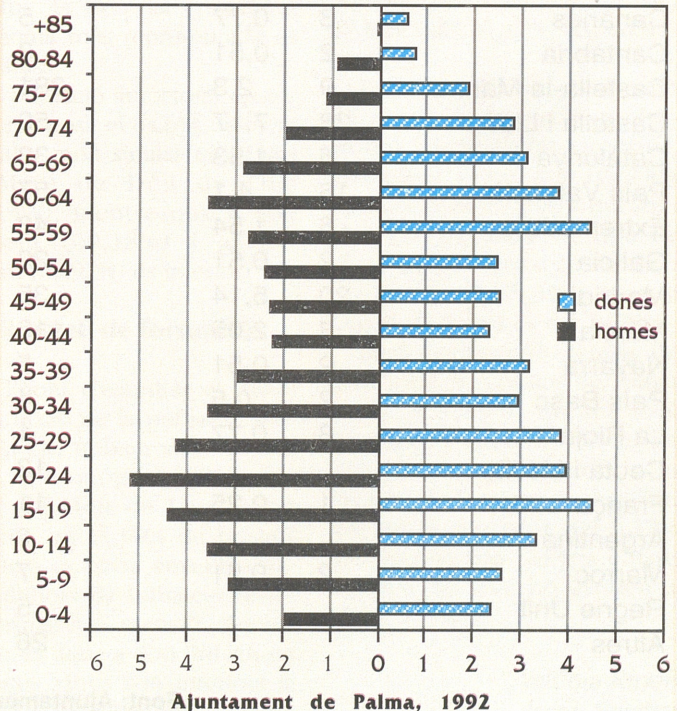
PIRÀMIDE DE POBLACIÓ DE SON RUL·LAN, 1992

PIRÀMIDE DE POBLACIÓ DE SON CLADERA, 1992

PIRÀMIDE DE POBLACIÓ DE MARE DE DÉU DE LLUC, 1992

...

valors més alts de la ciutat.

L'estructura de la població per sexe i edat

L'estructura de la població dels tres barris reflecteix una distribució per grups d'edat que no es caracteritza precisament per l'homogeneïtat, ja que a Son Rul·lan el component de joves és molt important. En aquest cas la xifra és del 23,4%, mentre que la mitjana de Palma és del 18,31%. En els altres dos barris els percentatges són del 16,84% a Mare de Déu de Lluc i del 17,49% a Son Cladera i per tant inferiors a la dada de la ciutat.

La població adulta, que es troba entre els 15 i els 64 anys, és inferior a la del conjunt de la ciutat (68,23%) en el barri de Mare de Déu de Lluc (67,33%) i

superior en els barris de Son Cladera (71,39%) i Son Rul·lan (74,03%).

Les persones que tenen més de 65 anys destaquen en el nucli de Son Rul·lan pel seu baix percentatge, ja que només suposen el 2,57% del total de la seva població, xifra molt inferior a la mitjana de Palma (13,46%). A Son Cladera, amb un percentatge de l'11,12%, també es troba per davall de la mitjana de la ciutat, mentre que a Mare de Déu de Lluc, amb un 15,83% se situa per damunt. El grup d'edat més nombrós és, en el cas de Son Cladera, el que va dels 15 als 19 anys tant per als homes com per a les dones.

A Mare de Déu de Lluc el de 20-24 anys en el cas dels homes i el de 15-19 anys en el cas de les dones. A Son Rul·lan, els grups més nombrosos són el de 15-19, per als homes, i el de 30-34, per a les dones.

La immigració

Respecte a la immigració apareixen dos aspectes que cal considerar. Per una banda els elevats percentatges d'immigrants procedents de la península i que en tots el casos són superiors a la mitjana de Palma (31,59%). Per l'altra el baix nombre de residents estrangers de la zona.

Així mentre els residents estrangers suposen a Palma el 3,81% del total de la població, a Son Rul·lan, Son Cladera i Mare de Déu de Lluc representen un 0,76%, un 1,40% i un 1,43%, respectivament. Amb tot, destaca la colònia de peruans i marroquis a Mare de Déu de Lluc.

Si ens referim als espanyols nascuts fora de les illes les xifres del tres barris estudiats són: Son Cladera 38,42%, Son

...

Son Rul·lan

Son Cladera

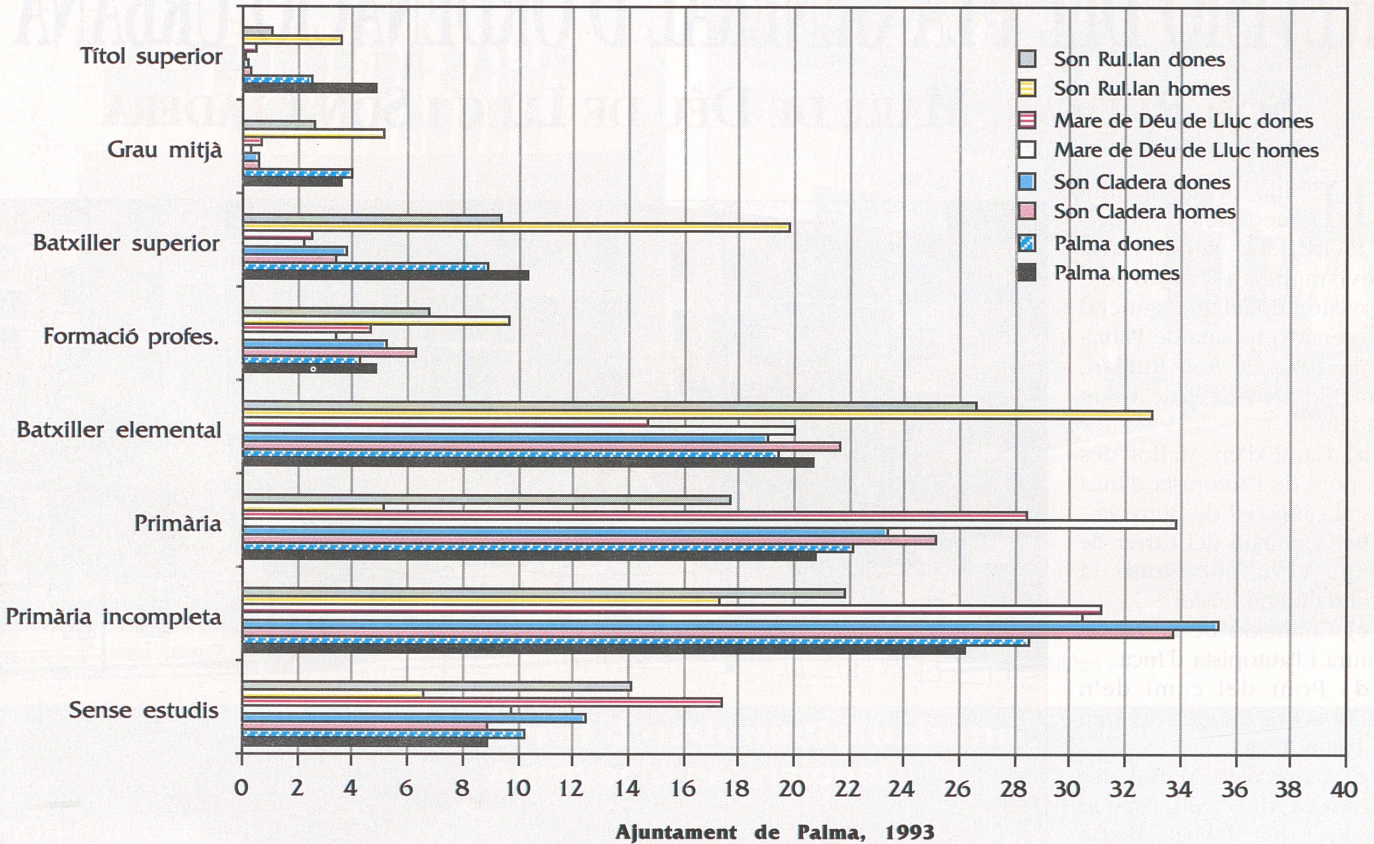
Mare de Déu de Lluc

Palma

origen	població	%	població	%	població	%	població	%
Andalusia	30	7,68	688	17,61	302	13,35	36.245	11,92
Aragó	3	0,77	17	0,43	11	0,47	1.975	0,64
Astúries	9	2,31	6	0,15	4	0,17	1.095	0,36
Balears	237	60,92	2.348	60,18	1.447	64,13	196.721	64,69
Canàries	3	0,77	5	0,12	5	0,21	685	0,22
Cantàbria	2	0,51	3	0,07	1	0,04	484	0,15
Castella-la Manxa	9	2,3	381	9,75	199	8,79	11.191	3,68
Castella i Lleó	28	7,17	52	1,29	19	0,8	6.003	1,97
Catalunya	6	1,53	38	0,96	38	1,66	10.063	3,30
País Valencià	16	4,1	57	1,44	36	1,58	6.528	2,14
Extremadura	6	1,54	48	1,22	18	1,23	3.827	1,25
Galícia	2	0,51	29	0,73	14	0,60	3.286	1,08
Madrid	20	5,14	35	0,89	18	0,79	5.798	1,90
Múrcia	8	2,05	116	2,97	93	4,12	5.707	1,87
Navarra	2	0,51	5	0,12			454	0,14
País Basc	2	0,5	4	0,10			1.442	0,47
La Rioja	3	0,77	1	0,02			328	0,10
Ceuta i Melilla			13	0,32	8	0,34	966	0,31
França	1	0,25	11	0,28	4	0,17	1.595	0,52
Argentina			6	0,15	1	0,04	1.386	0,45
Marroc	2	0,51	7	0,17	5	0,22	810	0,26
Regne Unit			5	0,12	1	0,04	1.225	0,40
Altres			26	0,66	22	0,96	6.254	2,18

Font: Ajuntament de Palma (1993)

NIVELL DE FORMACIÓ DE SON RUL·LAN, SON CLADERA I MARE DE DÉU DE LLUC, 1992

Habitatges Mare de Déu de Lluc

...

Rul·lan 38,32% i Mare de Déu de Lluc 34,44%. La comunitat autònoma més representada és l'andalusa.

La població autòctona, que a Palma suposa el 64,6%, assoleix un valor molt similar en el cas de Mare de Déu de Lluc (64,13%), mentre que a Son Cladera (60,18%) i a Son Rul·lan (60,92%) és inferior.

El nivell de formació

A l'hora d'estudiar el nivell d'instrucció de la població analitzada ens trobam amb un cert grau d'homogeneïtat entre Mare de Déu de Lluc i Son Cladera, on el 90% de la seva població es troba dins els estadi inferiors de formació (estudis primaris o menys). Aquest fet no es dona a Son Rul·lan on aquestes xifres són inferiors ja que un 29,82% de la seva població no té estudis i un

41,13% compta amb estudis primaris. En el cas de Palma aquests percentatges són del 37,12% i del 41,17%, respectivament.

Les xifres dels habitants amb un nivell de formació professional i batxillerat superior, assoleixen valors que oscil·len entre el 22,88% de Son Rul·lan i el 6,43% de Mare de Déu de Lluc. El percentatge de Son Cladera és del 9,33%, mentre que el de Palma és del 14,22%.

El percentatge de titulats de grau mitjà o superior de Palma és d'un 7,49%. En les tres barriades estudiades no hi ha cap percentatge superior a la mitjana de la ciutat ja que Son Rul·lan té un valor del 6,17% mentre que Son Cladera i Mare de Déu de Lluc no arriben a l'1%.

Antònia Ripoll
Josep Benítez
Francesca Vives

REVISIÓ DEL PLA GENERAL D'ORDENACIÓ URBANA

SON RUL·LAN, MARE DE DÉU DE LLUC I SON CLADERA

Hi ha prevista una remodelació i modernització de la xarxa viària prevista per a l'aprovació provisional del Pla general d'ordenació urbana de Palma en la zona de Son Rul·lan, Mare de Déu de Lluc i Son Cladera.

a) Camí d'en Mallol des del pont de l'autopista d'Inca fins al camí vell de Bunyola.

b) Connexió del carrer de Jacint Verdaguer amb la rotonda a Son Fuster.

c) Connexió de la via de cintura i l'autopista d'Inca.

d) Pont del camí de'n Mallol sobre les vies del tren de Palma-Inca.

e) Camí d'en Mallol des del pont del tren fins al carrer de l'Arquebisbe Miquel Roca.

f) Camí d'en Mallol des del carrer de l'Arquebisbe Miquel Roca fins al pont de l'autopista d'Inca.

g) Connexió amb Marratxí des de la posada de Lluc.

h) Connexió amb Marratxí des de can Roses.

i) Pont sobre el torrent de Bàrbara, prolongació del carrer d'Osca.

Actuacions urbanístiques

a) Vial d'unió del carrer del Greco amb el camí d'en Mallol, amb l'objectiu de comunicar la barriada Mare de Déu de Lluc amb Son Cladera.

b) A Mare de Déu de Lluc, construcció d'una plaça entre l'església i la Llar de tercera edat dotada amb mobiliari urbà, arbrat, enllumenat públic i pavimentació.

c) Millora de paviments i drenatge de la barriada Mare de Déu de Lluc i asfaltatge de la travessia So na Dolça.

Plaça de Cala Moreia

Camp de futbol de Son Cladera

Centre de Salut de Son Cladera

Son Rul·lan

Pla general d'ordenació urbana Aprovació provisional

SON RUL-LAN

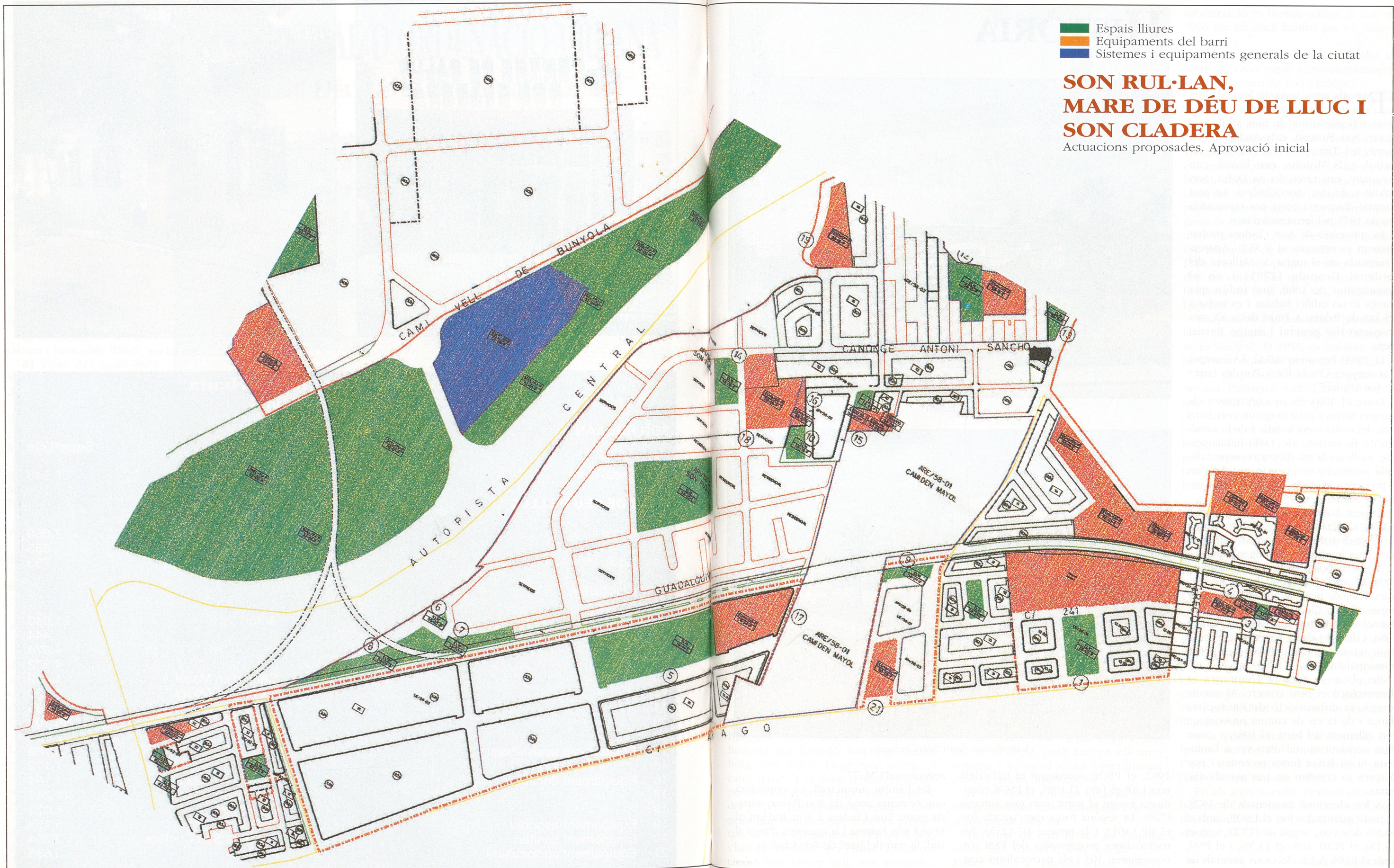
	<u>Denominació</u>	<u>Carrer</u>	<u>Superfície</u>
1	Espai lliure		6.540

MARE DE DÉU DE LLUC

2	Espai lliure	Aragó. Via fèrrea	7.000
3	»	De la Moreneta	553
4	Equipament assistencial	De la Moreneta	753

SON CLADERA

5	Espai lliure	Aragó	21.940
6	»		444
7	»		4.974
8	»		4.372
9	»	Camí d'en Mallol	1.492
10	»	Camí d'en Mallol	1.620
11	»	Camí d'en Mallol	795
12	»	Camí de Son Cladera	15.103
13	»	Cala Pi	2.024
14	Equipament assistencial		3.780
15	»		1.173
16	Equipament docent	Camí d'en Mallol	1.194
17	»	Camí d'en Mallol	11.247
18	»	Calatayud	6.032
19	Equipament esportiu	Cala Both	5.459
20	Equipament sanitari	Camí de Son Cladera	3.704
21	Equipament sociocultural	Aragó	3.685

HISTÒRIA

Fins als anys seixanta Son Cladera era una zona rural on hi havia les cases i possessions de Son Moll, Son Fuster, Son Fusteret, cals Andelles, can Borra, les Tanques, Son Nicolau, cal Mallol, cals Molons, can Roses, can Company, can Erret, So na Dolça, Son Colom i, és clar, Son Cladera. La part oriental d'aquesta zona era travessada des de 1875 pel ferrocarril d'Inca.

La possessió de Son Cladera probablement es remunta al s XVII. Apareix esmentada en el mapa de Mallorca del cardenal Despuig (1785) i en el nomenclàtor de 1860, que indica que només té un edifici habitat i es troba a 5,5 km de Palma. A l'inici del s XX, era propietat del general i metge Bernat Riera.

El 1964, l'empresa AGAL SA comprà a la senyora Conxa Riera Pou les terres de Son Cladera.

Entre el 1964-66, es construïren els primers blocs i aviat sorgí un nou barri fruit del creixement turístic i de la immigració. Es tractava de 1.080 habitatges, que acolliren la mà d'obra no especialitzada necessària en el sector turístic i en el proper polígon de Son Castelló (construït el 1966-67).

Aquest barri va patir una enorme manca d'infraestructures i importants problemes socials, que constituïren la base d'un important moviment social.

A poc a poc, i sobretot a partir de 1979, el nucli fou dotat de les infraestructures més necessàries. El 1969, l'empresa privada Cloquell inaugurà la línia d'autobusos Palma-Son Cladera. Cap a 1984, i després d'una llarga polèmica, la línia passà en exclusiva a l'empresa municipal SALMA.

En els anys setanta i vuitanta es desenvolupà el petit comerç. Al mateix temps, la construcció de l'autopista d'Inca i de la via de cintura provocà un cert aïllament del barri. El 1982, a causa d'un accident mortal d'un veí a l'autopista hi va haver fortes protestes i poc després es construï un pas per als viants.

A les eleccions municipals de 1979, el partit guanyador fou el PSOE, amb el 56,8% dels vots, seguit de l'UCD, amb el 19,1%, el PCIB, amb el 13,5%, i el PSM, amb el 8,6%. A les eleccions generals de

Son Cladera

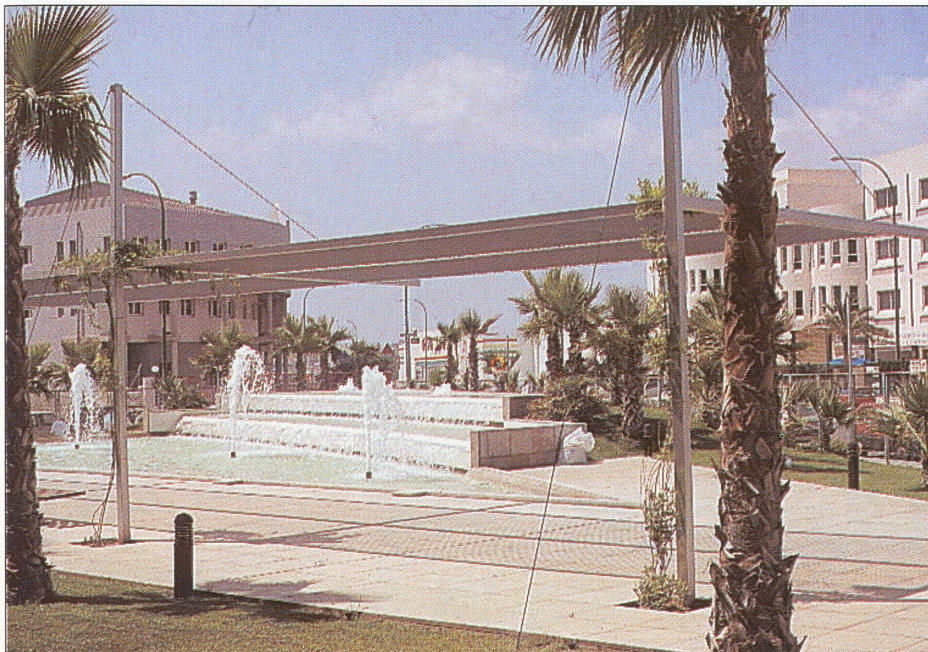
Institut Juníper Serra (Son Cladera)

1982, el PSOE aconseguí el 62% dels vots i AP el 14%. El 1995, el PSOE continuava essent el partit amb més sufragis (720). La segona força més votada fou el PP (461), i la tercera IU (255). Els nacionalistes progressistes del PSM n'aconseguien 103 i els nacionalistes con-

servadors d'UM, 77.

En l'àmbit municipal, es considera que l'extensa zona de Son Fuster, situada entre Son Cladera i Son Rul·lan al nord i Son Fortesa i la carretera d'Inca al sud, fa part del barri de Son Cladera.

...

Son Fuster Nou

Son Fuster Nou

...

En el s XVI, Son Fuster era un rafal que confrontava amb el torrent de Bàrbara, Son Fortesa, el camí de Bunyola, Son Castelló, Son Hug, el camí Roig, Son Macià Ponç, Son Sales, el camí d'Inca i el Pont d'Inca. El 1560, pertanyia al senyor Felip Fuster. A partir del s XVII patí diverses vendes i divisions que donaren lloc a noves propietats sovint homònimes. En el s XX, s'han de destacar Son Fuster, anomenat també Son Fuster Vell, Son Fusteret i

Son Fuster Nou. Des de 1973, Son Fusteret està qualificat com a zona verda i en els anys vuitanta s'hi construí un camp de futbol.

Son Fuster Nou es començà a parcel·lar el 1939, però fou en els anys setanta i vuitanta quan s'incrementà molt el procés urbanitzador.

A Son Fuster s'hi han instal·lat diverses grans superfícies comercials i la seu d'una entitat bancària.

La zona de can Roses és situada entre Son Cladera, Son Rul·lan, Son Fuster Nou i la carretera d'Inca. La seva

urbanització és bastant antiga, ja que el 1930 era un nucli habitat per 67 persones.

Històricament, està molt vinculat al barri del Viver, però administrativament fa part del barri de Son Cladera.

El barri de la Mare de Déu de Lluc és un nucli modern sorgit en els anys cinquanta a ponent de la carretera d'Inca.

Històricament, la seva evolució està vinculada a la del Viver. En el s XVIII, en aquesta zona només hi havia un hostel, anomenat d'en Togores. Aquest local era el primer que es trobaven els pagesos quan tornaven als seus pobles, després dels Hostals Nous i l'Hostalet d'en Canyelles. Posteriorment, l'hostal fou anomenat de Son Guillem i de can Feliu. Les terres properes eren sembrades de vinya, fins que, a causa de la fil·loxera del final del s XIX, predominà l'ametler.

Els primers 253 habitatges plurifamiliars els construí el 1950-56 l'Organització Sindical. El 1959, es bastiren més blocs amb capacitat per a 251 famílies.

Poc després, el 1966, una empresa privada, Finisterre, edificà uns 230 habitatges més. En aquella època, depenia del batle de barri del Viver. A poc a poc, el barri fou dotat dels serveis imprescindibles i es desenvolupà el petit comerç. El 1980 hi havia unes 21 botigues, sis perruqueries i tallers, set bars i una caixa d'estalvis.

A les eleccions municipals de 1979, el partit més votat al barri de la Mare de Déu de Lluc va ésser el PSOE (45,3%), seguit d'UCD (29,0%), el PCIB (14,3%) i el PSM (7,2%).

A les eleccions locals de 1995, el PSOE va treure 515 vots; el PP, 364; IU, 147; el PSM, 65, i UM, 64.

Son Rul·lan pren el nom d'un antic rafal del mateix nom situat prop de la carretera d'Inca. El 1664, Catalina Rul·lan Garcies, de la família de la qual havia pres el nom, el vengué a l'apotecari Joan Cerdà. El 1780, era de l'apotecari Joaquim Cerdà. Tenia 15 quarterades i era dedicat al conreu de cereals i lleguminoses.

A la postguerra, es va construir el quarter de Son Rul·lan, de l'exèrcit de l'aire, i un conjunt d'habitatges que també tenien caràcter militar.

En els anys noranta, l'exèrcit deixà el quarter i l'Associació de Mare de Déu de Lluc reivindicà la creació d'una zona verda.

Antoni Marimon

Can Erret (Son Cladera)

PATRIMONI

DE ZONES RURALS A BARRIADES POPULARS

Les barriades de Son Cladera, Son Rul·lan i Mare de Déu de Lluc es troben situades entre la carretera i l'autopista d'Inca. Antigament aquests terrenys eren zones de conreu que alternaven el reguiu i el secà, però que, poc a poc, foren perdent aquest ús agrari per transformar-se en zones peri-urbanes on es construïren alguns dels barris obrers més característics dels voltants de la nostra ciutat.

Hi ha referències històriques que documenten l'existència de nombroses possessions i rafals en aquesta àrea, si bé en l'actualitat la major part ha desaparegut a causa del procés urbanitzador de la dècada dels anys 60.

De les que s'han conservat, les més importants són la de Son Cladera, que dona nom a la barriada, i que ja fou assenyalada al mapa del cardenal Despuig (1785) i que es troba ben al mig dels habitatges de Son Cladera, en contrast, visual i funcional, entre l'antiga

Possessió de Son Cladera

...

Façana
de
Can
Erret

Carrer del Canonge Antoni Sancho (Son Cladera)

...

i la nova ocupació del territori. Son Fuster Nou, situada ben a la vora de la carretera vella d'Inca, i can Erret, l'única que de les barriades esmentades ha estat inclosa al nou catàleg de protecció d'edificis i elements d'interès històric i artístic de Palma.

Can Erret es troba al camí denominat de can Foradí, és una casa rural situada en mig d'una horta de quatre quarterades de terres de conreu. La casa, catalogada del s XIX, és de tipologia tradicional, pròpia del segle passat.

La casa es troba aïllada i té planta rectangular i dues crugies. Consta de planta baixa, pis i porxo. Les parets mestres són de pedres en verd, amb les cantonades i vans de carreu de marès i la coberta és de doble vessant de teula àrab. La façana principal, que mira cap a migjorn, té el portal d'ingrés central i un altre portal amb balcó just al damunt. Destaca especialment a la façana, el rellotge de sol.

A més d'aquestes possessions hi ha a la barriada de Son Rul·lan un conjunt d'habitatges construïts per allotjar les famílies dels militars de l'antic quarter d'aviació. Són de planta baixa i coberta de teula àrab, dins l'estil tradicional mallorquí.

Així mateix, al polígon de Son Fuster s'hi han instal·lat els serveis centrals de la Caixa de Balears Sa Nostra. L'edifici destaca per la seva funcionalitat, alhora que integra estètica i tecnologia.

Joan Manuel Pons

CATÀLEG DE PROTECCIÓ D'EDIFICIS I ELEMENTS D'INTERÈS HISTÒRIC, ARTÍSTIC, ARQUITECTÒNIC I PAISATGÍSTIC DE PALMA

Son Cladera

Can Erret. Camí de can Foradí, 40

VIDA SOCIAL

Fins als anys seixanta, Son Cladera, Mare de Déu de Lluc i Son Rul·lan ferien part de la parròquia de Crist Rei (1938), que a la seva vegada s'havia segregat de la del Pont d'Inca (1911).

La parròquia de Son Cladera és dedicada a la Mare de Déu del Roser i va esser creada el 1965. El terme parroquial ocupa els terrenys de les antigues possessions de Son Cladera, can Roses, Son Fuster i can Mallol. El temple fou instal·lat en una antiga fàbrica de rajoles i va esser inaugurat el 1969. El primer rector fou Francesc Caimari. La parròquia impulsà un agrupament escolta, que arribà a tenir cent socis i desaparegué en els anys setanta, una guarderia infantil i el Club d'Esplai Terra Nostra (1980). El 1983, sorgí el Club de Joves Terranostra, amb el patrocini de l'Ajuntament.

Cap a 1977 s'instal·là en aquest barri una petita comunitat de religioses Germanes Franciscanes Filles de la Misericòrdia.

A Son Cladera el Col·legi Públic Miquel Porcel s'inaugurà el 1972, amb 443 alumnes. Aquest centre va patir diversos problemes, com un excés d'alumnat, escàs pressupost i robatoris. El 1984-85, s'hi introduí la reforma educativa amb caràcter experimental. En aquella mateixa època s'inicià un programa d'immersió lingüística en català. El 1995, té uns 280 alumnes.

L'Institut de Formació Professional Juníper Serra fou creat el 1987 i el 1995 té 1.462 alumnes i fa l'ensenyament parcialment en català.

En un barri de gent treballadora era necessària l'existència de guarderies. El 1975, es creà la guarderia Nostra Senyora del Roser, instal·lada en unes dependències de la parròquia. Posteriorment, aquesta guarderia adquirí un caràcter privat i es traslladà a un altre local.

El 1976, impulsada per l'Associació de Veïns i subvencionada per l'Ajuntament, es creà la guarderia l'Oronella. Després de diverses crisis, desaparegué el 1983.

Pel que fa a la sanitat, a causa de la pressió dels veïns, el 1979 s'inaugurà un consultori mèdic. En els anys vuitanta es construí un centre de salut que atén la població de Son Cladera, Mare de Déu

de Lluc i la Indioteria.

Quant a l'oci, es pot destacar que en els anys setanta hi va haver el cine Odeón. En aquesta zona, hi té la seu la Societat Protectora d'Animals i Plantes, al camí d'en Mallol.

El 1964, es creà la parròquia Nostra Senyora de Lluc, que atén els habitatges del mateix nom i limita amb el camí de Son Dolça, el quarter de Son Rul·lan, el torrent Gros i el carrer de la Calobra. El temple s'inaugurà el 1967 i el primer rector va esser Bartomeu Matteu Coll. Arran de la inauguració de la parròquia s'organitzà un gran pelegrinatge a Lluc.

El 1962, s'obrí en aquest barri una petita escola prefabricada que fou l'origen del Col·legi Públic Mare de Déu de Lluc. El 1969, es va bastir una escola amb 12 aules.

El 1969, s'inaugurà la guarderia-parvulari Mare de Déu de Lluc, que estava a càrrec de les Germanes Dominiques de la Presentació, del Pont d'Inca. Per problemes econòmics, devers 1978 es va tancar la guarderia. Posteriorment, es va tornar a obrir de forma efímera.

En l'àmbit sanitari, aquest barri depèn del Centre de Salut de Son Cladera.

A Son Rul·lan, mitjançant un conveni

Església parroquial de Son Cladera

entre el ministeri de defensa i el ministeri d'educació, es bastiren una guarderia, una escola i un institut (1983). En aquests centres, hi tenen preferència els fills dels militars i l'ensenyament es fa en castellà. L'escola s'anomena Verge de Loreto i té uns 500 alumnes, molts dels quals provenen de Son Cladera i el Viver.

L'institut, inicialment s'anomenà Fernando III el Santo, però des de 1990 rep el nom d'Institut de Batxillerat de Son Rul·lan.

Antoni Marimon

EL MOVIMENT ASSOCIATIU

A Son Cladera les deficiències en els edificis, la manca d'espais verds i zones d'esplai, de locals per a activitats culturals i d'equipaments sanitaris i educatius provocaren el sorgiment d'un primerenc moviment veïnal. El 1973, un reduït grup de veïns creà una Comissió Obrera de Barri, que convocà una assemblea a la parròquia. El 1974, sorgí una Comissió Anticapitalista de Barri, que reivindicà sobretot una guarderia infantil. El 1975, un altre grup de veïns formaren una Junta Promotora de l'Associació de Veïns. El primer president d'aquesta entitat, legalitzada el 1976, fou José Luis Sánchez. Els membres de la Comissió Anticapitalista de Barri s'integren en l'Associació. El 1978, fou elegit president Jaume Obrador, que dimití el 1979 en esser elegit regidor pel Partit Socialista de Mallorca -

PSM-. L'Associació s'ha organitzat sobretot en tres comissions, de Cultura, Urbanisme i Sanitat.

El 1976, la Comissió de Cultura organitzà les primeres festes populars del barri. Almenys entre 1980 i 1983 també impulsà la celebració de la festa del llibre.

El 1977, la mobilització dels veïns impedí que es dugués a terme la urbanització del camí d'en Mallol, prevista en el pla parcial. Almenys des de 1983, l'Associació s'anomenà de Son Cladera, can Roses i Son Fuster. En aquella època reivindicava un centre cultural, un centre esportiu, una guarderia i zones verdes i, el 1984, que s'asfaltassin els carrers de can Roses.

Des de 1982, publicà la revista *Son Cladera. Boletín Informativo*, en castellà amb alguns articles en català. En sortiren uns trenta números fins al 1993, en què deixà d'aparèixer per dificultats econòmiques.

El 1995, l'Associació de Veïns promou una Banda de Música i un grup de teatre i realitza tallers de sevillanes i de ball de bot i altres activitats. Les seves principals reivindicacions són un local social i una biblioteca. N'és president Miguel Trasierra Garzón.

Cap a 1980, es fundà l'Associació de la Tercera Edat de

Parròquia de la Mare de Déu de Lluc

Son Cladera, amb el nom de Club la Cala. El primer president fou Francisco Sánchez Quintana. Després de diverses gestions, aconseguiren un local i el patrocini de la Caixa de Balears "Sa Nostra".

Al final dels anys setanta i inici dels vuitanta funcionà en el barri un club juvenil, el Club Siurell. En els anys vuitanta existí un efímer grup folklòric Aires de Son Cladera.

Davers 1977, es creà l'Associació de Pares d'Alumnes del col·legi Miquel Porcel.

El 1995, la parròquia de Nostra Senyora del Roser impulsa el Club d'Esplai Terra Nostra, el Club de Joves Baobab i una escola d'adults.

En l'àmbit de l'esport, a Son Cladera hi ha dos clubs de petanca, el Son Cladera, creat el 1971, i el Punta Verda, que sorgí cap a 1976. El 1982, es creà en el barri un comitè

d'esports de Son Cladera, que el 1983 decidí impulsar el Club Esportiu de Son Cladera. El 1985-86, disposava de cinc equips de futbol base, si bé no tenia camp. Poc després pogué utilitzar el nou camp de futbol municipal de Son Fuster i el 1995 tenia una vintena d'equips.

En el barri de Mare de Déu de Lluc, el rector Ferran Bonnín impulsà la creació d'una associació familiar (1974). Un any després s'organitzà l'Associació de Veïns, que, devers el 1980, incorporà bona part dels socis de l'associació familiar, la darrera que funcionava a tota l'illa. El 1995, n'és president Joaquín Guzmán Martínez.

El 1988, es creà en aquest barri la Llar de la Tercera Edat Reina Sofia, que depèn de l'INSERSO. Ofereix serveis de tipus social, prevenció sanitària, menjador, perruqueria, podologia, biblioteca, tallers i activitats lúdiques. Té uns 3.500 socis, molts dels quals són d'altres barris de Palma i fins i tot de pobles de la zona d'Inca.

Pel que fa a l'esport, hi ha un camp municipal de futbol i unes pistes poliesportives. En el camp, hi juga el Club Verge de Lluc, que disposa de diversos equips de futbol.

Antoni Marimon

Els Barris de Palma

Revisió del Pla general d'ordenació urbana i d'actuacions urbanístiques

Proper fascicle:

La Soledat

Imatges de La Soledat

Ajuntament de Palma